

Nu gider vi ikke mere snakke om krumme agurker...

*Tid til at
tænke forfra* side **03**

*Hvem træffer
beslutningerne?* side **08**

DEN RIGTIGE HISTORIE OM DE KRUMME AGURKER

Krumme agurker i EU har de fleste hørt om.

Historien kom midt i agurketiden i 1991, hvor den daværende konservative gruppeformand Lars P. Gammelgaard i en morgenradioavis karakteriserede EU's regler om agurkers krumning som "det rene gakkeligak". Han brugte agurkerne som eksempel på, hvor galt det kan gå, når embedsmænd i EU keder sig og ikke har bedre ting at beskæftige sig med.

Men det var ikke en sag, EU havde opfundet. Danmark har helt tilbage fra starten af sidste århundrede haft normer for sortering af agurker og andre grøntsager og frugter. Af sorteringsreglementet fra 1942 fremgår det bl.a., at agurker af 1. sortering skal være "veludviklede og velformede, dvs. ikke væsentligt afvige fra pågældende normaltype, hverken i form eller i indhold".

EF indførte agurkereglene i 1964. Disse er stort set identiske med dem, der gælder i år 2001, nemlig at en agurk i klasse ekstra og klasse 1 højst må krumme 10 mm pr. 10 centimeter.

Fordelen ved at have regler for agurkers kvalitet – herunder deres krumning – er, at man dermed ved, hvad man køber, og ikke behøver at få tilsendt en vareprøve, før man bestemmer sig for at købe et parti varer. Og man er sikker på, at der altid er lige mange agurker i en kasse.

De internationale regler stammer i øvrigt fra FN's Økonomiske Kommission for Europa, FN/ECE, som allerede i 1949 lavede de første europæiske normer for agurker.

Man kan sagtens købe krumme agurker. De må blot ikke sælges som 1. sorteringsvare.

EUROPA-KOMMISSIONEN

Repræsentation i Danmark

Højbrohus, Østergade 61
Postbox 144
1004 København K

Ansvarshavende redaktør

Presse- og informationschef
Lotte Ustrup Christensen

Redaktion

Journalist Lene Stærbo
Kreab A/S

Foto: Lars Ranek, Viktoria Blomberg

Layout: Lofi A/S

Tryk: Levison + Johnsen + Johnsen a/s

Artiklerne dækker ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens holdninger. Anvendelse af citater er tilladt mod behørig kildeangivelse.

Europa-Kommissionen på Internettet:

www.europa-kommissionen.dk

Indhold

- 03** Tid til at tænke forfra
- 04** Vi mangler ord for, hvad EU er
- 06** Ud over grænserne
- 08** Hvem træffer beslutningerne? Og hvordan?
- 10** Hvordan skal samarbejdet mellem det danske Folketing og EU være i fremtiden?
- 12** Man har da lov at være heldig

Vi må formulere nye mål for, hvordan EU skal udvikle sig, mener formanden for Europa-Kommissionen, Romano Prodi. Borgernes forventninger handler hverken om krumme agurker eller institutionelle spørgsmål, men om en dybere og bredere debat.

TID TIL AT TÆNKE FORFRA

“Det, vi har brug for, er en direkte og åben diskussion om Unionens endelige mål”

Romano Prodi,
formand for Europa-Kommissionen,
i en tale til Europa-Parlamentet
den 13.02.2001.

Formanden for Europa-Kommissionen, Romano Prodi, sagde den 13. februar 2001 i en tale til Europa-Parlamentet, at EU står ved en skillevej.

“Jeg tror, det virkelige problem er, at vi et eller andet sted på vejen har mistet den røde tråd, der tidligere skabte enighed blandt vore medlemsstater om, hvor vi var på vej hen,” sagde han og fortsatte:

“Det her drejer sig ikke om agurkers krumning. Det drejer sig heller ikke om myter eller forvrængninger. Det handler om virkelige emner og om de spørgsmål, der faktisk bliver stillet af de europæere, som gerne vil have Unionen til at gøre mere, ikke mindre.”

Med disse ord lægger Romano Prodi op til en helt ny og grundlæggende debat om EU.

Det samme gør denne pjece.

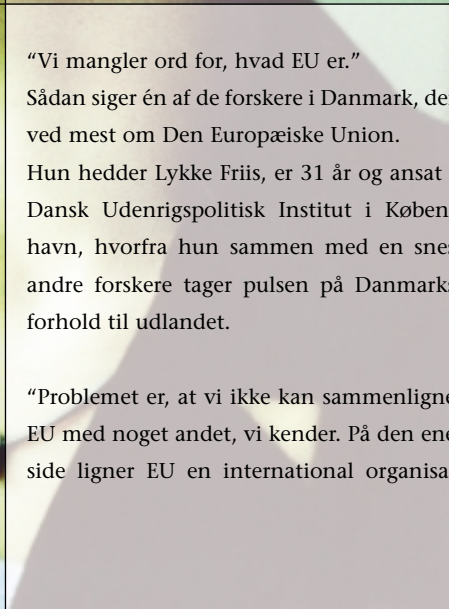
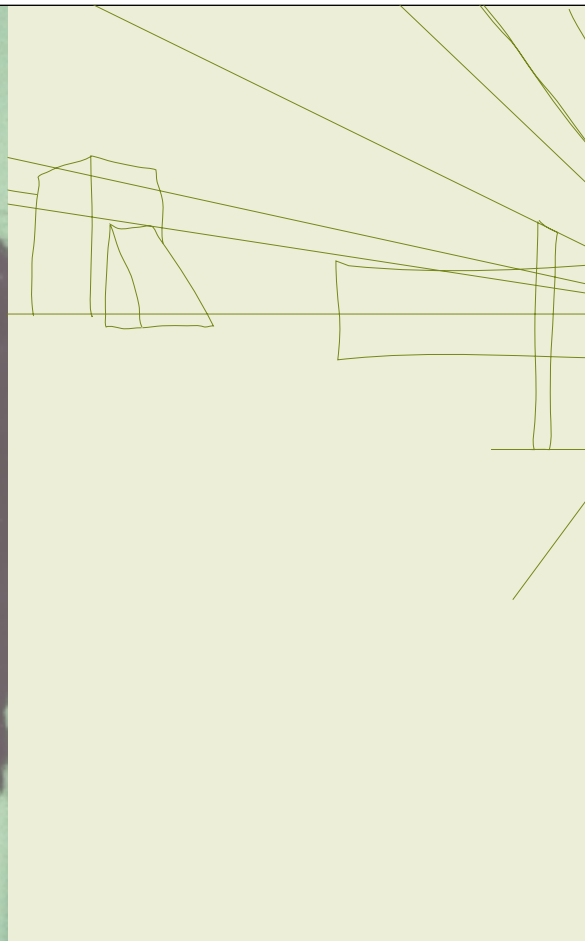
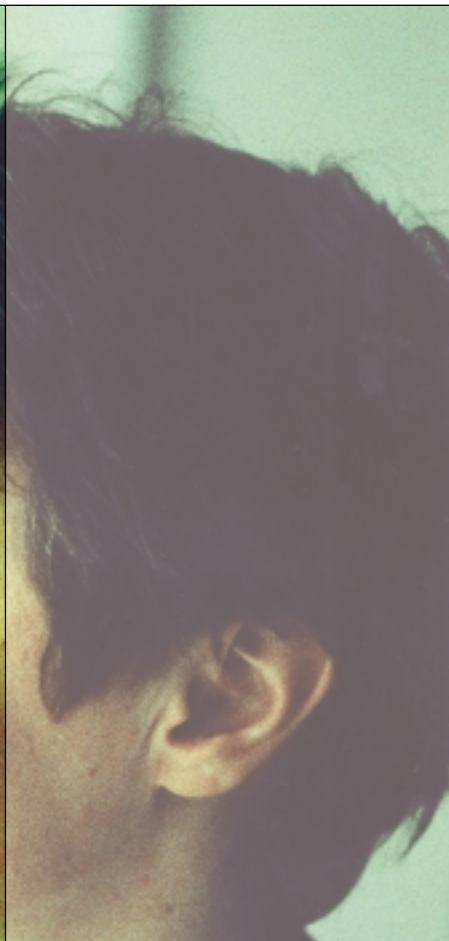
Den handler om, hvilke emner der er sat på dagsordenen for det fremtidige samarbejde i EU. Planen er, at medlemslandenes regeringer skal diskutere de store spørgsmål ved en regeringskonference i 2004. Inden da er det målet at gennemføre folkehøringer og inspirere til så megen debat som mulig for at få befolkningen til at interessere sig for både indhold og form i EU.

Denne pjece er et forsøg på at forklare noget af det, som kan synes fjernt og uvedkommende, men faktisk ikke er nogen af delene.

Hvad betyder EU for danskerne?

Lykke Friis anslår, at i hvert fald 50 % af al dansk lovgivning er påvirket af EU's lovgivning.

VI MANGLER ORD FOR, HVAD EU ER

“Vi mangler ord for, hvad EU er.”

Sådan siger én af de forskere i Danmark, der ved mest om Den Europæiske Union.

Hun hedder Lykke Friis, er 31 år og ansat i Dansk Udenrigspolitisk Institut i København, hvorfra hun sammen med en snes andre forskere tager pulsen på Danmarks forhold til udlandet.

“Problemet er, at vi ikke kan sammenligne EU med noget andet, vi kender. På den ene side ligner EU en international organisa-

tion som for eksempel FN eller NATO. På den anden side har EU nogle træk, der minder om en stat. Men EU er i bund og grund noget midt imellem en stat og en international institution; en stor byggeplads, hvor man bygger ovenpå hele tiden og i alle mulige stilarter,” siger hun.

Kompromis på kompromis

På sit kontor har Lykke Friis en plakat, der netop viser et stort bygningsværk lavet af mere end en håndfuld forskellige arkitekter.

På EU-topmødet i Nice i december 2000 besluttede EU-landenes stats- og regeringschefer, at de i år 2004 vil diskutere et nyt grundlag for Den Europæiske Union.

Forbehold

Danmark har fået en sær aftale med EU-landene, som betyder, at Danmark har forbehold vedrørende

- den tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union med den fælles valuta og med fælles penge- og valutapolitik,
- udarbejdelsen og gennemførelsen af afgørelser og aktioner inden for Unionen, som har indvirkning på forsvarsområdet,
- unionsborgerskab,
- samarbejdet om retlige og indre anliggender, hvor dette finder sted på overstatsligt niveau.

“Man bliver nødt til at spørge beboerne, når man bygger om”

Den Europæiske Union har ikke én chefaritekt.

“Der sidder 15 arkitekter, og alle 15 skal have et ord at skulle have sagt. Det betyder, at man ikke får nogen ren, pæn stil, men at bygningsværket bliver til som kompromis på kompromis,” siger Lykke Friis.

Spørg beboerne

På spørgsmålet om det roder særlig meget lige nu, svarer hun:

“Nej, det har det stort set altid gjort. Men EU er blevet så stor, beskæftiger sig med så mange emner og har investeret så megen prestige i at ville snakke om indretningen og forfatningen, at mange mener, tiden er inde til at inddrage arkitekterne igen.”

“Det nye i EU-systemet er, at man har erkendt, at det ikke nytter noget at bygge om uden at spørge beboerne. Det var alle stats- og regeringsledere enige om på mødet i Nice.”

Søg ud på nettet

<http://eu2001.se>

I første halvår af 2001 har Sverige formandskabet i EU. Det svenske formandskabs hjemmeside, som er på svensk og engelsk, har mange aktuelle historier og gode links. Hele formandskabets arbejde følges naturligvis nøje.

<http://europa.eu.int/futurum>

Websted, hvor alle kan bidrage til debatten om Unionens fremtidige skæbne og form og i øvrigt følge med i, hvad andre mener.

www.eu-oplysningen.dk

Folketingets EU-oplysning. Meget informativ oplysning om EU-spørgsmål og ikke mindst om samarbejdet med Folketinget. Godt arkiv, hvis man skal finde ældre dokumenter.

<http://www.europa-kommissionen.dk>

Europa-Kommissionens danske hjemmeside. Her finder du nyheder, Europa-Kommissionens nyhedsbrev EUROPA, omtale af aktuelle temaer i den europæiske debat, en beskrivelse af EU's institutioner, søgemuligheder osv.

<http://europa.eu.int>

Europa-Kommissionens hovedhjemmeside. Her findes en del dokumenter på dansk. Du kan bl.a. finde en masse information om de enkelte EU-kommissærers arbejdsområder.

UD OVER GRÆNSERNE...

DISSE LANDE ER PÅ VEJ IND I EU

I 1998 begyndte EU at forhandle med den første gruppe af de nye ansøgerlande: Cypern, Estland, Ungarn, Polen, Tjekkiet og Slovenien. I anden runde følger fem andre lande: Bulgarien, Letland, Litauen, Slovakiet og Rumænien. Siden har Malta fornyet sin ansøgning, og Det Europæiske Råd har genoptaget forberedelsen af forhandlingerne om Tyrkiets tiltrædelse. Optagelse af de nye lande kan tidligst ske fra 2004.

- De seks lande, der i '51 etablerede Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab. I '57 underskrev de Rom-traktaten – og etablerede dermed EF.
- EF (nu EU) er blevet udvidet fire gange: Danmark, Irland og England i '73, Grækenland

i '81, Spanien og Portugal i '86 samt Østrig, Finland og Sverige i '95. I dag omfatter EU i alt 15 medlemsstater.

- Med de 13 ansøgerlande er EU nu på vej mod sin femte udvidelse.

"Mit mål er, at EU-topmødet i København i december 2002 – hvor Danmark har formandskabet – igen bliver afgørende for EU's udvidelse mod øst."

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen (S).

Det begyndte som et samarbejde mellem 6 lande...

Nu er vi 15 lande, og 13 nye er på vej ind

"Når man ser på Europa, er det nu, chancen er der. Chancen for at få helet Europa socialt, geografisk, økonomisk og politisk efter Murens fald."

Det siger formanden for Folketingets Europaudvalg, socialdemokraten Claus Larsen-Jensen.

Han sparer ikke på de store ord, når det gælder de muligheder, han ser netop nu i Europa. Han finder det tankevækkende, at mens danskerne står og tripper og ikke ved, om de vil være med i det europæiske samarbejde eller ej, så formår de østeuropæiske lande på én gang at omstille deres økonomi og politik, tilegne sig ny teknologi og blive integreret i verdensøkonomien på en helt ny måde.

Betyder det noget, om de østeuropæiske lande kommer med i EU?

"Økonomisk og politisk kan man sige, at de andre lande kunne klare sig udmærket uden. Pointen er derimod, at EU er en stabiliseringsfaktor. At man ved at optage landene ikke bare skaber en økonomisk stabilisering, men også et regelsæt, der betyder, at landene gør alt, hvad de kan, for at opføre sig fornuftigt og ordentligt.

Ser man for eksempel på, hvordan grænseproblemer og mindretalsproblemer er blevet løst i det østlige Europa, så hænger det helt sikkert sammen med, at hvis de ikke løser den slags ordentligt, så er de simpelt hen ikke berettiget til at komme med i EU."

Diskussionen om Europa handler i virkeligheden om at få udfyldt det demokratiske tomrum, der opstår, når det gælder grænseoverskridende problemer. Sagen er jo, understreger Claus Larsen-Jensen, at stadig flere problemer ikke holder sig til de natio-

nale grænser, men er grænseoverskridende: økonomi, teknologi, informationer, kultur, sundhed og miljø.

"Jeg er selv gammel modstander af EF og har tidligere været overbevist om, at en ting som fødevarerikkerhed kunne vi sagtens klare selv i Danmark. Men den holder jo ikke i dag," erkender han.

"Hele landbrugskrisen og problemerne med kogalskab er netop et eksempel på, at det ikke nytter kun at tænke på vores eget lille land. Vores beslutninger i Danmark rækker kun til vores egen grænse. Det, vi derimod beslutter sammen med de andre lande, rækker langt videre. Derfor er udvidelsen af EU den store og massive opgave, som i de kommende år må have topprioritet i EU," siger formanden for Folketingets Europaudvalg.

rkiet

Cypern

Hvem træffer beslutningerne?

Og hvordan?

Et rullende formandskab

EU-landene skiftes til at have formandskabet et halvt år ad gangen. EU ledes dog i praksis af en såkaldt trojka bestående af det tidligere, det nuværende og det kommende formandsland – også kaldet det "rullende" formandskab.

Herved sikres en løbende overgang mellem landenes formandskaber.

En fordel ved at formandskabet skifter hvert halve år er, at der hele tiden bliver tilført dynamik. Ulempen kan være, at de enkelte lande har forskellige ønsker, som de følger i deres formandstid, og som kan få det til at se ud, som om den politiske dagsorden skifter ustandselig, afhængig af hvilket land der har formandskabet.

Danmark skal næste gang være formandsland i 2002.

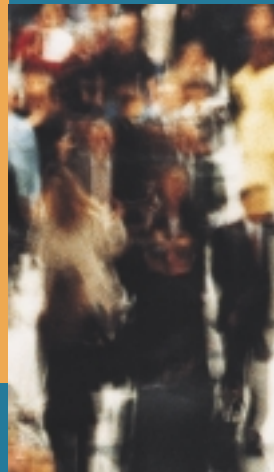
Det Europæiske Råd

Er EU's vigtigste besluttende myndighed.

Det Europæiske Råd består af stats- og regeringscheferne fra EU's femten medlemslande samt formanden for Europa-Kommissionen.

Når Det Europæiske Råd mødes, er der tale om "EU-topmøde". Det land, der har formandskabet i EU, er vært for topmøderne, der finder sted mindst to gange om året. Ved topmøderne er stats- og regeringscheferne ledsaget af en række ministre.

*Der er for tiden to diskussioner om magt-
delingen i EU. Dels en, der går på tværs af
det hele og rejser spørgsmålet: hvordan
skal arbejdsdelingen være mellem institu-
tionerne Det Europæiske Råd, Europa-Par-
lamentet og Europa-Kommissionen?*

Europa-Kommissionen

Er kort sagt det EU-organ, der udarbejder og fremlægger alle de forslag, som behandles i EU.

Europa-Kommissionen ledes af en formand. Hvert medlemsland har en kommissær; de store har to. Europa-Kommissionen har eneret på at fremsætte forslag i EU. Kommissærerne fungerer ikke som repræsentanter for deres egne lande. De arbejder for Fællesskabets almene interesse og må

ikke pålægges instrukser fra nogen regering.

Europa-Kommissionens indflydelse på lovgivningsprocessen er betydelig, idet den altid skal udarbejde et forslag til lovgivning, før Rådet kan træffe en afgørelse.

"Hele diskussionen om magtdeling mellem EU og de nationale parlamenter interesserer ikke en kæft andre end dem, der arbejder med det til daglig. Det, folk er optaget af, er: Bestemmer vi stadig hos os selv? Og hvordan sikrer vi, at vi er med i det, der foregår? Derfor er den vigtigste opgave for os politikere i

vid udstrækning at skabe klarhed og vise, hvad der er målene for samarbejdet. Man skal passe på med at lave varmluftsorganer, som ikke har fodfæste i befolkningerne."

Claus Larsen-Jensen, formand for Folketingets Europaudvalg.

Rådet for Den Europæiske Union

Rådet for Den Europæiske Union (kaldet Rådet) består af en minister – men altså ikke regeringslederen – fra hvert EU-medlemsland, som på mødet repræsenterer sit eget lands regering.

Rådets sammensætning ændrer sig, alt efter hvilke emner der behandles. For eksempel består det af EU's 15 fiskeriministre, hvis der diskuteres fiskeripolitik, og af EU's 15 økonomiministre, hvis der diskuteres økonomiske spørgsmål.

Når Rådet træffer beslutninger, er hovedreglen, at hvert land – dvs. hver minister – har én stemme, og at afgørelserne træffes med almindeligt flertal.

Men når Rådet stemmer om en retsakt, der forpligter medlemslandene, så skal der være enten enstemmighed eller et såkaldt kvalificeret flertal.

Og dels den grundlæggende diskussion om, hvilke områder EU skal tage sig af, og hvilke områder de enkelte medlemslande selv skal tage sig af.

Regeringskonference

Regeringskonferencer kan på en måde sammenlignes med forhandlinger om grundlovsændringer. Ændringerne kan både dreje sig om samarbejdets indhold og dets form.

Initiativet til en regeringskonference kan enten tages af et medlemsland eller af Europa-Kommissionen. Når der er flertal i Det Europæiske Råd for en regeringskonference, går forhandlingsspillet i gang. Forinden er der et meget stort forberedende arbejde, hvor de enkelte medlemslande kan komme med forslag til dagsordenen.

Stemningen ved en regeringskonference er beskrevet som en trykkoget-atmosfære, hvor aktørerne næsten for enhver pris skal blive enige.

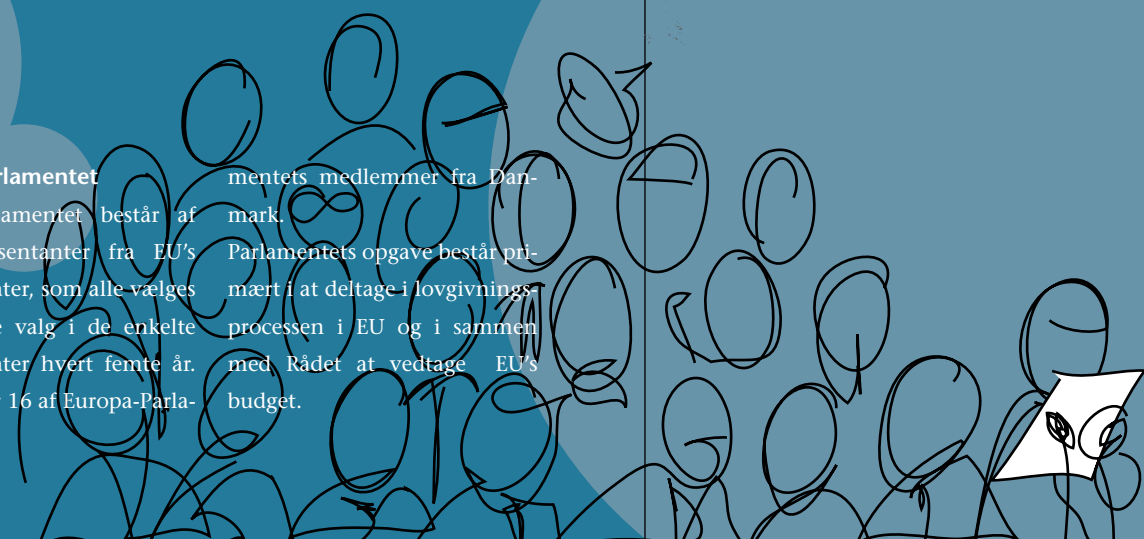
De seneste regeringskonferencer var i Nice i december 2000, i Amsterdam i juli 1996 og i Maastricht i januar 1990. Den næste regeringskonference er planlagt til at finde sted i 2004.

Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet består af 626 repræsentanter fra EU's medlemsstater, som alle vælges ved direkte valg i de enkelte medlemsstater hvert femte år. For tiden er 16 af Europa-Parla-

mentets medlemmer fra Danmark.

Parlamentets opgave består primært i at deltage i lovgivningsprocessen i EU og i sammen med Rådet at vedtage EU's budget.

Diskussionen går i høj grad på, om man vil trække EU i retning af en mere statscentreret institution eller i en såkaldt føderal retning

HVORDAN SKAL SAMARBEJDET MELLEML DET DANSKE FOLKETING OG EU VÆRE I FREMTIDEN?

SKAL DER UDFORMES EN LISTE OVER, HVAD EU SKAL BESKÆFTIGE SIG MED? OG EN LISTE OVER, HVAD EU IKKE SKAL BESKÆFTIGE SIG MED?

Tanken om, at EU-landene skal udarbejde sådan en liste, er så oplagt, at man kan undre sig over, at den ikke blev lavet helt fra begyndelsen, mener Lykke Friis. Spørgsmålet om sådan en liste – eller kompetencekatalog, som det er blevet kaldt – er et af emnerne for den regeringskonference, der skal finde sted i 2004.

Lykke Friis understreger, at fordelene ved et kompetencekatalog kan være, at man kan få skåret ned på de mange tåbelige detaljer, som EU nogle gange interesserer sig for.

“Problemet er, at alle landene og deres politikere har behov for at markere sig, få sat lidt julepynt på træet i EU og kunne tage hjem og sige: ‘Det forslag har jeg fået sat på dagsordenen.’” Med et kompetencekatalog ville det være lettere at sætte grænser for, hvilke emner og forslag EU kan tage op, og det ville være lettere for andre lande at sige: “Nej, det må I selv klare hjemme.”

Hvordan man fordeler magt er altid et vanskeligt problem. Ikke mindst når man, som i tilfældet med Den Europæiske Union, har en størrelse, der hverken er en stat eller en international organisation, men noget midt imellem.

Den statscentrerede – eller konføderale – skole er af den opfattelse, at man skal styrke de nationale parlaments rolle i EU-samarbejdet. Ifølge denne skole er demokrati på EU-plan nemlig umuligt at opnå. Folkestyre forudsætter et folk, men hvor er folket i Europa?

Svaret er kort og kontant: ingen steder. Der findes ikke ét europæisk folk, men et tysk, et dansk, et fransk osv. Den logiske konsekvens er derfor, at samarbejdet mellem de enkelte landes parlamenter skal styrkes.

Den anden skole, den føderale, er af den modsatte opfattelse. Fortalerne for denne type samarbejde ønsker et parlamentarisk Europa, hvor Europa-Parlamentet skal spille den altafgørende rolle. Det vigtige er, at der er direkte valg til Europa-Parlamentet, og at borgerne i alle EU-lande har mulighed for at vælge, hvem der skal repræsentere netop deres synspunkt.

Hvordan EU fremover skal indrettes – som en føderal eller en konføderal organisation eller måske noget helt tredje – bliver et af de helt centrale spørgsmål i de kommende år. Derfor er det ét af de emner, der står højt på dagsordenen til den næste regeringskonference.

“Samarbejdets kerne er, at man tager de problemer op, som vitterlig er et fælles problem, og som der er en fælles løsning på.”

Poul Nielson, medlem af Europa-Kommissionen.

Den danske beslutningsproces

I Danmark er Folketinget en aktiv deltager i beslutningsprocessen, når det gælder emner af europæisk karakter. Den danske indstilling til de løbende EU-spørgsmål fastlægges reelt i Folketingets Europaudvalg, hvor alle Folketingets partier er repræsenteret. Europaudvalget er en unik dansk opfindelse, og dets lige findes ikke i de andre EU-lande.

Regeringen skal rådføre sig med Europaudvalget i "alle spørgsmål af væsentlig betydning" og "vedtagelser af større rækkevidde", inden de danske ministre i Rådet eller andre steder deltager i forhandlinger på Danmarks vegne.

Når et forslag er vedtaget af EU's Ministerråd, er det op til den danske regering og Folketinget at sørge for, at forslaget bliver gennemført i Danmark.

"Vi er nødt til at tage alvorligt, at der hos mange mennesker er en angst for, hvad EU udvikler sig til"

"Vi er nødt til at tage alvorligt, at der hos mange mennesker er en angst for, hvad EU udvikler sig til. Derfor er der behov for en reform, som gør EU's kompetence klar, og derudover yderligere reformer, som medfører større åbenhed og demokratisk kontrol med EU's beslutninger," sagde Venstres formand Anders Fogh Rasmussen den 14. marts 2001 på en stor konference om Danmarks fremtidige tilknytning til EU.

På konferencen var det tydeligt, at Venstres formand og statsminister Poul Nyrup Rasmussen (S) har de samme tre emner øverst på EU's arbejdsprogram for de kommende år; nemlig optagelsesforhandlinger-

ne med de nye lande, miljøet og en klarere opdeling mellem, hvad EU skal tage sig af, og hvad der er nationale opgaver.

Anders Fogh Rasmussen foreslår, at EU opretter et parlamentarisk råd, der skal bestå af politikere fra medlemslandenes nationale parlamenter, som mødes nogle få gange om året, og hvis opgave det skal være at holde øje med, at EU ikke indfører regler på områder, som er rent nationale anliggender.

Efter Anders Fogh Rasmussens opfattelse er der tre områder, som EU ikke under nogen omstændigheder skal blande sig i: sundhed, uddannelse og fordelingspolitik.

Anna Jarosz synes, hun blev født på det helt rigtige tidspunkt i den polske historie. Hun er 28 år og oplevede systemskiftet fra socialisme til demokrati i Polen så tæt på, som man næsten kan komme

MAN HAR DA LOV AT VÆRE HELDIG

Få dage før hendes ni års fødselsdag skete der underlige ting i Anna Jarosz' liv.

Telefonen hjemme i lejligheden i Gdansk blev afbrudt, nyhedsudsendelserne i fjernsynet blev mærkelige, og legepladsen lige foran det hus, hun boede i, var fyldt med mennesker med bannere, hvorpå der stod Solidaritet. Fra altanen i lejligheden kunne Anna og hendes forældre kigge på, mens optøjerne, der senere førte til krigsretstilstand, fandt sted.

Senere, da Anna var nået til gymnasiet, oplevede hun også på nærmeste hånd den store omvæltning med en demokratibevægelse, som snart bølgede videre ned gennem Østeuropa og til sidst førte til, at Berlinmuren blev fjernet, og de socialistiske regimer i Østeuropa blev opløst.

“Dengang i 1981 anede jeg selvfølgelig ikke, hvad der foregik, men det er scener, som har sat sig helt fast inde i hovedet,” fortæller Anna Jarosz, som netop er ved at lægge sidste hånd på sit forskningsprojekt på Syddansk Universitetscenter i Odense. Hun er nationaløkonom og forsker i, hvordan de europæiske økonomier bliver integreret i hinanden.

Anna Jarosz kender Europa bedre end buksekommerne på hendes mange sæt tøj.

“Det er ingen overdrivelse, at jeg har venner i hvert eneste land i Europa,” siger hun.

Hvad er det særlige ved Europa?

“Europa er fantastisk,” fastslår hun uden at blinke. “Set med polske briller er det mest utrolige ved Europa måske alt det, integrationen og samarbejdet landene imellem har skabt i retning af fred, stabilitet og økonomisk fremgang.”

“Jeg ved godt, at for danskerne er den slags givet, men det er det langt fra for os andre,” siger Anna Jarosz og fremhæver, at det efter hendes mening var helt utrolig fremsynet af Tyskland og Frankrig at gå sammen i Kul- og Stålunionen, bare seks år efter de havde

været i krig mod hinanden i Anden Verdenskrig.

Faktisk er det noget af det samme, som for tiden er ved at ske i Polen, mener hun.

Polen har altid været klemt inde mellem Tyskland og Rusland, men netop nu i disse år, hvor Polen er på vej ind i Det Europæiske Fællesskab, er man ved at hele de gamle sår.

“Mange tror, at Polen er et land, hvor alting er gået i stå, men hvis man vidste, hvor meget der rent faktisk sker af omvæltninger i disse år, tror jeg nok, danskerne ville undre sig,” siger hun og nævner, at bare inden for de seneste to år har polakkerne indført helt nye sundheds-, pensions- og uddannelsesreformer, ligesom hele den administrative opdeling af landet er lagt om. Alt sammen i bestræbelserne på at omstille sig til et moderne, demokratisk og markedsøkonomisk samfund.

Egentlig havde Anna Jarosz tænkt sig at studere litteraturvidenskab, men det at være vidne til så store omvæltninger og aktivt deltage betød, at hun syntes, hun var nødt til at gribe chancen og læse et fag, som der virkelig ville være brug for, nemlig økonomi. “Jeg ved godt, jeg er privilegeret, fordi jeg er ung og veluddannet – og ikke mindst er født på det helt rigtige tidspunkt i historien,” siger Anna Jarosz på vej ud af døren. Hun skal nå en konference i Athen i morgen tidlig.